

**TEMATY NA WEWNĘTRZNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO – SESJA 2012 ROK**

I LITERATURA

1. Fascynujące portrety kobiet. Omów na wybranych przykładach literatury pięknej.
2. Literackie portrety przyjaciół. Omów na wybranych przykładach.
3. Folklor i wieś jako inspiracja pisarzy/poetów w różnych epokach. Omów na wybranych przykładach.
4. Poeci pokolenia „bruLionu” wobec problemów współczesnej rzeczywistości. Przedstaw na wybranych przykładach.
5. Prześledź rozwój felietonu jako gatunku publicystyczno-literackiego od 2 poł. XIX w. do czasów współczesnych na przykładach twórczości wybranych autorów.
6. Strój jako element kreacji bohatera literackiego w różnych epokach i konwencjach. Prześledź na wybranych przykładach.
7. Rozwój komedii na przestrzeni wieków. Prześledź zmiany konwencji na wybranych przykładach.
8. Bohater cierpiący, zbuntowany, niezgadający się na otaczający świat.... Przedstaw go na wybranych przykładach literackich.
9. Od baśni H.Ch. Andersena do Harry’ego Pottera... Literatura nie tylko dla dzieci.
10. Między poezją a piosenką... Dokonaj analizy wybranych tekstów A. Osieckiej.
11. Przedstaw sylwetki wybranych współczesnych polskich reżyserów teatralnych, odwołując się do ich spektakli.
12. Przedstaw i oceń program artystyczny i repertuar wybranego teatru łódzkiego z ostatnich dwóch sezonów.
13. Współczesne inscenizacje teatralne klasyki literackiej na scenach łódzkich teatrów dramatycznych. Oceń ich wartość, odwołując się do wybranych przykładów.
14. Ryszard Kapuściński – cesarz reportażu. Omów specyfikę jego pisarskiego warsztatu.
15. Witold Gombrowicz, czyli zmagania z Formą – omów ich istotę na podstawie wybranych utworów.
16. Postmodernizm – scharakteryzuj to zjawisko na podstawie wybranych tekstów kulturowych.
17. Etos rycerski i jego różnorakie echa w utworach literackich różnych epok.
18. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
19. Skandale i prowokacje literackie. Omów temat, odwołując się do biografii i twórczości wybranych autorów.
20. Metamorfoza bohatera literackiego, jej sens i wiarygodność. Omów na wybranych przykładach.
21. Od Juliusza Verne’a do Stanisława Lema. Analizując wybrane utwory, przedstaw ewolucję powieści science – fiction.
22. Różne kreacje outsidera we współczesnej literaturze polskiej. Omów na przykładzie wybranych utworów oraz biografii ich twórców.
23. Literatura faktu. Analiza i interpretacja tego zjawiska kulturowego XX wieku na wybranych przykładach.
24. Mistrzowie i uczniowie twórców literatury wybranych epok. Przedstaw ujawniające się w dziełach związki ich twórczości.
25. Polska liryka patriotyczna – prześledź różne jej oblicza na przestrzeni epok.
26. Kronikarze czasów pogardy. Przedstaw i oceń różne sposoby literackiego przekazu prawdy o wojnie.
27. Tradycja literacka kontynuowana i odrzucana w literaturze dwudziestolecia międzywojennego. Omów na wybranych przykładach.
28. Współczesny polski esej – przedstaw dorobek eseistyczny wybranego autora.

29. Zaprezentuj i oceń najciekawsze, Twoim zdaniem, portrety bohaterów skazanych na samotność i samotnych z wyboru.
30. Młodzi gniewni w literaturze romantycznej, modernistycznej, współczesnej. Przedstaw na wybranych przykładach.
31. „Człowiek jest samotną wyspą”. Wizja człowieka w XX-wiecznej literaturze egzystencjalizmu (np. A. Camus, A. de Saint-Exupéry, J. P. Sartre).
32. „Poeci przekłęci” - fakty i mity. Zaprezentuj sylwetki twórcze wybranych artystów, analizując mechanizm powstawania ich legendy.
33. Współczesna prasa kulturalna i literacka – przedstaw wybrane przykłady i oceń, jak prasa komentuje najnowsze zjawiska kulturowe.
34. Rozmowy z Bogiem w literackim przekazie artystów wybranych epok. Ich forma i funkcja.
35. Na wybranych przykładach z różnych epok objaśnij funkcję konwencji onirycznej w kreowaniu świata przedstawionego.
36. Konflikty pokoleniowe w literaturze różnych epok – przedstaw ich przyczyny i konsekwencje.
37. Inspiracje biblijne w literaturze polskiej różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
38. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw sposoby kreowania portretów i ich funkcje.
39. Odwzorowywanie świata, prowokacja, eksperyment artystyczny... Refleksja na temat najnowszej prozy polskiej (np. O. Tokarczuk, T. Tryzna, P. Huelle, A. Stasiuk).
40. Moralne koszty zdobycia pieniędzy i sławy. Rozwiń temat, wykorzystując wybrane teksty literackie.
41. Topos wędrowca w literaturze różnych okresów. Omów jego funkcję i sposób przedstawienia na wybranych przykładach.
42. Na wybranych przykładach przedstaw sposoby kreowania miasta i ich funkcje.
43. Reportaż jako forma na pograniczu publicystyki i literatury. Omów na podstawie wybranych przykładów.
44. Obyczajowość szlachecka w Trylogii H. Sienkiewicza.
45. Polskie mity narodowe i polemika z nimi. Omów temat, odwołując się do twórczości wybranych autorów.
46. Filozoficzne inspiracje w literaturze XX wieku. Zrealizuj temat, odwołując się do twórczości wybranych autorów..
47. Specyfika gatunkowa literatury fantasy. Odnieś się do problemów konstrukcji fabuły, czasu, przestrzeni wybranych przez siebie tekstów.
48. Twórczość Jana Kochanowskiego w tradycji literackiej późniejszych epok. Rozwiń temat na przykładzie wybranych tekstów.
49. Polski dwór – od sielanki do groteski. Przedstaw różne ujęcia tego tematu w literaturze.
50. Carpe diem - piewcy radości życia i urody codzienności. Przedstaw na podstawie wybranych utworów różnych okresów literackich.
51. Utopie i antyutopie – dwie wizje państwa w literaturze i filozofii. Omów na wybranych przykładach.
52. Problem dziedzictwa sarmackiego w literaturze epok późniejszych (na wybranych przykładach).
53. Człowiek w odwiecznej wędrówce do szczęścia. Omów zagadnienie na podstawie dzieł literackich i filozoficznych różnych epok.
54. Bajka polska od Biernata z Lublina do J. Sztaudyngera. Prześledź ewolucję gatunku.
55. Groteska jako kategoria estetyczna i sposób postrzegania świata w wybranych utworach literackich.
56. Obraz powstania styczniowego w literaturze XIX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
57. Inspiracje mitologiczne w literaturze polskiej różnych epok. Odwołaj się do wybranych przykładów.
58. Władza – zaszczyt, zobowiązanie, siła niszcząca... Rozważ jej wpływ na postępowanie i osobowość wybranych bohaterów literackich.
59. Dziecko w literaturze różnych epok. Przedstaw jego obraz na podstawie wybranych przykładów.
60. Artysta jako bohater literacki. Omów na wybranych przykładach.
61. Sposoby kreowania przestrzeni i czasu w twórczości B. Schulza. Przedstaw na wybranych przykładach.
62. Maski – ich rola i znaczenie w życiu człowieka. Rozważ problem, nawiązując do wybranych utworów.
63. Wskaż związki między literaturą a filozofią wybranej epoki, odwołując się do wybranych tekstów.

64. Literackie pary kochanków. Przedstaw ich kreacje na podstawie wybranych przykładów literatury polskiej i europejskiej.
65. Krajobrazy polskie w liryce różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
66. Monografia twórczości noblistki Wisławy Szymborskiej.
67. Monografia twórczości noblisty Czesława Miłosza.
68. Liryka Zbigniewa Herberta w ujęciu monograficznym.
69. Najnowsza polska poezja wobec tradycji literackiej – omów na podstawie twórczości, np. W. Wencła, T. Różyckiego, K. Koehlera.
70. Tadeusz Różewicz jako komentator współczesnej rzeczywistości. Omów na wybranych przykładach.
71. Biografia jako klucz do odczytywania twórczości pisarza (np. J. Kochanowskiego, F. Kafki, M. Bułhakowa).
72. Parabola jako sposób przedstawiania rzeczywistości (na przykładzie tekstów z różnych epok).
73. Pamiętniki i dzienniki pisarzy jako przykład prozy niefikcjonalnej – odwołaj się do wybranych tekstów.
74. Współczesne ujęcia motywu „małej ojczyzny” – omów na podstawie utworów wybranych autorów np. T. Konwickiego, M. Wańkowicza, J. Strykowski, Cz. Miłosza.
75. Proza i poezja kobieca. Czy można wyodrębnić taki typ literatury? Uzasadnij swoje stanowisko.
76. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
77. Diabeł, anioł, duch- goście z zaświatów w literaturze. Omów ich funkcję na wybranych przykładach.
78. Bohater literacki jako alter ego twórcy dzieła. Odwołaj się do wybranych przykładów.
79. Porównaj dwa przekłady tego samego dzieła obcego na język polski. Wyjaśnij, dlaczego należy ponownie tłumaczyć obce utwory.
80. Związki cyklu powieści „Świat dysku” Terry’ego Pratchetta z mitem. Wskaż i scharakteryzuj postacie archetypiczne.
81. A. Mickiewicz i J. Słowacki – dwóch wieszczów, dwa odmienne programy literatury narodowej.
82. Realizm magiczny w literaturze iberoamerykańskiej i jego wpływ na twórców europejskich. Omów na wybranych przykładach.
83. Bohater prozy Marka Hłaski. Przedstaw go, odwołując się do problematyki wybranych utworów.
84. Impresjonistyczne spojrzenie na świat w liryce, epice lub dramacie Młodej Polski.
85. Bohater literacki fascynujący kolejne pokolenia czytelników. Odwołaj się do wybranych portretów postaci różnych epok.
86. Miłość i erotyzm w literaturze różnych epok.
87. Fenomen powieści kryminalnej na podstawie wybranych utworów polskich i obcych.
88. Inne kultury widziane oczami Europejczyków. Omów na wybranych przykładach literackich.
89. „Śpiewane felietony” W. Młynarskiego – omów wybrane teksty autora.

II KORESPONDENCJA LITERATURY I SZTUK PIĘKNYCH

1. Satyryczny obraz rzeczywistości PRL-u w literaturze i filmie. Przedstaw na wybranych przykładach.
2. Różne ujęcia motywu ogrodu w literaturze, sztuce i filmie – prześledź na wybranych przykładach.
3. Dramaturgia W. Szekspira we współczesnych ekranizacjach i inscenizacjach. Omów na wybranych przykładach.
4. Obraz Łodzi w literaturze oraz w sztukach plastycznych lub filmie. Omów wykorzystując wybrane dzieła.
5. Współczesne wersje motywu Madonny w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
6. Kultura masowa a kultura elitarna. Przedstaw tę opozycję na podstawie przykładów z literatury i sztuki.
7. Pejzaż jako temat, motyw, źródło inspiracji artystycznej. Rozwiń temat, odwołując się do znanych ci dzieł literackich i plastycznych różnych epok.
8. Góry w literaturze, muzyce i malarstwie różnych epok. Odwołaj się do istniejących wówczas konwencji artystycznych.
9. Brzydota jako kategoria estetyczna. Omów na przykładach literackich oraz jednej wybranej przez siebie dziedziny sztuki.
10. Socrealizm jako sposób prezentowania rzeczywistości w literaturze i sztuce lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych. Omów na wybranych przykładach.

11. Literatura i film grozy. Omów na wybranych przykładach.
12. Motyw śmierci w literaturze i sztuce różnych epok. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
13. Holocaust w literaturze i filmie. Odwołaj się do wybranych przykładów.
14. Witkacy jako człowiek teatru. Zaprezentuj wybrane dramaty, zwracając uwagę na ich walory sceniczne.
15. Specyfika Teatru Telewizji. Zaprezentuj to zjawisko, odwołując się do kilku wybranych spektakli.
16. Krajobraz romantyczny – rola przyrody i krajobrazu w utworach literackich i malarstwie tej epoki.
17. Symbol i jego rola w wybranych dziełach malarskich, literackich i filmowych.
18. Dzieło literackie a jego inscenizacja teatralna. Omów na wybranych przykładach.
19. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
20. Muzyka jako źródło inspiracji w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
21. Różne ujęcia motywu apokalipsy w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
22. Świat prowincji w opowiadaniach B. Schulza i obrazach M. Chagalla (analiza porównawcza dzieł).
23. Literacka awangarda początku XX wieku, jej związki z wybraną dziedziną sztuki. Omów jeden z kierunków na podstawie wybranych przykładów.
24. Powstanie warszawskie w literaturze i filmie. Rozwiń temat na podstawie analizy wybranych dzieł.
25. Motyw Hioba i Syna Marnotrawnego w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
26. Rozważ, jak literatura XX wieku komentuje dzieła sztuki (na wybranych przykładach).
27. Motywy ludowe twórczości A. Mickiewicza i F. Chopina. Odwołaj się do wybranych przykładów.
28. Mit Kresów w literaturze i sztuce różnych epok.
29. Adaptacja filmowa sojusznikiem czy konkurentem literatury? Uzasadnij swoje stanowisko, wykorzystując wybrane przykłady.
30. Motyw tańca w wybranych dziełach literackich i malarskich/filmowych. Określ jego funkcję, odwołując się do problematyki dzieł.
31. Omów zjawisko kiczu, analizując wybrane przykłady z różnych dziedzin sztuki i literatury.
32. Poetyckie interpretacje dzieł malarskich w tekstach Jacka Kaczmarskiego.
33. Wątki autobiograficzne w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
34. Realizacja hasła syntezy sztuk w dobie modernizmu. Na wybranych przykładach omów związki literatury z innymi dziełami sztuki.
35. Fascynacja morzem w literaturze i sztuce różnych epok. Odwołaj się do wybranych przykładów.
36. Wizja przyszłości w literaturze fantastycznej i filmie. Omów na podstawie wybranych przykładów literackich.
37. Obrazy macierzyństwa w literaturze i sztuce różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
38. Stanisław Wyspiański – twórca literatury, sztuki i teatru – omów jego dokonania na wybranych przykładach.
39. Kultura hellenistyczna i jej wpływ na sztukę i literaturę późniejszych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
40. Funkcje muzyki w utworach literackich i filmowych.
41. Teksty kabaretowe wobec ułomności świata i człowieka – przedstaw, odwołując się do dokonań np. Kabaretu Starszych Panów, Pod Egidą, Dudka lub innych.

III JEZYK

1. Komizm sytuacyjny i zabawa słowem w spotach telewizyjnych. Dokonaj analizy wybranych reklam.
2. Gwary środowiskowe i zawodowe w Twoim otoczeniu. Zanalizuj zebrany materiał językowy.
3. Język współczesnego kabaretu- wskaż (na wybranych przykładach) sposoby budowania efektów komicznych i satyrycznych.
4. Nowomowa, czyli język na usługach propagandy. Na podstawie zgromadzonego materiału omów podstawowe mechanizmy manipulacji językowej.
5. Język Twoich rówieśników. Scharakteryzuj go na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
6. Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie wybranych dzieł.
7. Błędy językowe we współczesnej polszczyźnie. Omów na przykładzie języka potocznego.

8. Dokonując analizy języka piosenek jednego ze współczesnych zespołów, wyjaśnij zasadność doboru środków językowych.
9. Stylistyka tytułów artykułów prasowych. Omów na podstawie prasy społeczno-politycznej, kulturalnej i bulwarowej.
10. Błędy językowe w prasie. Dokonaj typologii, omów mechanizm ich powstawania.
11. Neologizmy jako elementy języka służące kreowaniu nowej rzeczywistości i zabawie. Omów na przykładach wybranych utworów literackich.
12. Zaprezentuj swoje stanowisko wobec zapożyczeń językowych, odwołując się do wybranych epok. Wskaż uwarunkowania historyczne, socjologiczne, kulturowe.
13. Język ezopowy w literaturze rozwijającej się w warunkach cenzury. Omów na wybranych przykładach.
14. Funkcje stałych związków frazeologicznych na podstawie wpływów biblijnych i antycznych.
15. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego (na wybranych przykładach).
16. Dawne procesy fonetyczne i ich ślady we współczesnej polszczyźnie. Zanalizuj na wybranych przykładach.
17. Dokonaj analizy języka reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
18. Scharakteryzuj język prezenterów telewizyjnych na podstawie wybranych programów (np. publicystycznych, informacyjnych, muzycznych i innych).
19. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
20. Komizm językowy. Omów jego rodzaje i funkcje na podstawie wybranych utworów różnych autorów i ich epok.
21. Język żyje – jak zmienił się Twój zasób słownictwa w stosunku do języka Twoich dziadków.
22. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranej postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
23. Omów pochodzenie nazw miejscowych lub osobowych Twojego regionu.
24. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
25. Zanalizuj język wybranego dzieła literackiego. Przedstaw i oceń dobór środków językowych z uwzględnieniem autora i jego epoki.
26. Na wybranych przykładach dokonaj charakterystyki porównawczej odmian stylowych języka polskiego.
27. Język współczesnych tekstów religijnych. Omów na konkretnych przykładach.
28. Język współczesnej polityki – dokonaj analizy wypowiedzi wybranych polskich polityków.

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ NAUCZYCIELI POLONISTÓW